

www.audio-muziek.nl

Audiotechniek

Over niet afspeelbare CD's en andere kortzichtigheden

©Armand van Ommeren, oktober 2003

Elders berichtte ik al dat ik me rond Super Audio CD en DVD-Audio behoorlijk belazerd voel. Een gevoel dat nog aanzienlijk wordt versterkt door de opstelling van de muziekindustrie, die op geen enkele wijze het belang van de gebruiker laat meetellen maar in een dalende markt haar eigen omzet torpedeert.

Er is een hoop aan de hand in audioland en bijna niemand durft erover te schrijven. Een van de weinigen die er vanaf het begin over heeft geschreven is Barry Fox, wiens column regelmatig in HVT stond maar inmiddels ook is verdwenen; aan zijn inzicht en stellingname zal het niet hebben gelegen – of juist wel... Het eerbiedwaardige Gramophone houdt de kiezen over problemen in software stijf op elkaar, net als het Nederlandse Luister.

In de eerste plaats is de platenindustrie, kortzichtig als altijd en niet gehinderd door enige betrokkenheid of inzicht, laat staan liefde voor het vak, al enige tijd bezig stiekem anti-kopieer codes aan CD's toe te voegen, zodat deze niet meer gekopieerd kunnen worden. En omdat het merendeel van de gekopieerde CD's uit de computer worden geperst, richt de blokkade zich primair op de CD-ROM loopwerken van computers. Wat je er ook van mag vinden, geheel onlogisch is het niet.

Het vervelende van dit aspect is dat een groot deel van de audio-industrie zich al rijk rekende met het toepassen van goedkope CD-ROM loopwerken in audiospelers – Philips voorop – met als gevolg dat, u raadt het, heel wat audiospelers nu weigeren bepaalde duur gekochte muziek-CD's af te spelen. Zo kocht ik in december 2001 voor een vriend in Zuid-Frankrijk de heruitgave van de complete sonates van Schubert met Wilhelm Kempff op Deutsche Gramophone, in de veronderstelling dat die uiteraard identiek waren aan setje dat ikzelf een jaar of wat daarvoor kocht. Niet dus. Het zag er heel anders uit en bleek in Zuid-Frankrijk op een Philips CD-speler niet afspeelbaar.

Mijn setje van 7 CD's is heel anders dan het nieuwe setje, heeft ook een ander nummer, andere etiketten en andere verpakking (over geldverspilling gesproken!). Op zich geen probleem, behalve dan dat het nieuwe setje (463 771) op heel wat CD-spelers niet afspeelbaar is en mijn eigen oude setje (423 496) wél. Ik ben eens in die materie gedoken en heb wat informatie opgescharreld. Informatie die ik vervolgens telefonisch en via e-mail aanbood aan DG en alle andere grote platenmaatschappijen. Die allemaal graag die informatie uit e-mails wilden hebben en toezegden er snel op te zullen reageren, maar er nu na een maand of vijf (inmiddels 2 jaar...), heerst nog altijd een oorverdovende stilte. Ook Deutsche Gramophone is blijkbaar niet geïnteresseerd in mijn niet afspeelbare Schubert sonates van de tweede editie, waar ik wel 135 gulden voor heb neergeteld. De enige opmerking die men maakte was dat de CD's omgeruild konden worden. Dat heb ik niet gedaan omdat die nieuwe natuurlijk dezelfde fout hebben als de huidige. Totaal gebrek aan belangstelling voor de eigen handel dus. Zo krijg je de bizarre situatie dat mensen die netjes betalen voor de muziek deze niet kunnen afspelen, terwijl de illegale kopieerder zijn gang kan gaan. Een ander bijverschijnsel is dat dergelijke CD's dus ook in de computer niet werken: velen draaien muziek op de computer terwijl ze aan het werk zijn. Dat gaat met die CD's dus niet. En maar klagen over de

slechte verkopen door het kopiëren...

Wat is er eigenlijk aan de hand?

De platenmaatschappijen willen van het illegaal kopiëren af en dat is begrijpelijk. Ik heb al eens eerder gezegd, maak dan radicaal digitaal kopiëren onmogelijk. Iemand die een kopie wil hebben zal het dan met een analoge moeten doen. Een kopie voor eigen gebruik is toch raar? Dat doe je met een boek toch ook niet?

In die zin overigens is het ook begrijpelijk is dat Philips van Polygram afwilde, omdat de hardware fabrikant die dan overbleef daarop zijn gang kon gaan met het fabriceren van CD-kopieerders en daarmee het grote geld kon binnenhalen. Ik teken hierbij nog maar eens aan dat het MiniDisc systeem veel beter en handiger is dan het CD-R verhaal. MD is alleen gestrand vanwege de kapitale blunder van Sony geen goedkope MD-autoradio's uit te brengen, naast en dankzij de ongebreidelde en grotendeels onterechte pro CD-R propaganda van een groot deel van de vakpers. Iets minder begrijpelijk is dat diezelfde fabrikanten, die wisten dat er iets gedaan zou worden tegen kopiëren in de computer via CD-ROM spelers, diezelfde CD-ROM loopwerken in hun CD-spelers gingen toepassen met als gevolg dat het nu fout gaat.

Computer

Er doet zich ook iets vreemds voor: waar er nergens zoveel software wordt gekopieerd als in de computerwereld, zien de grote producenten daar toch kans een gigantische omzet te genereren, terwijl de muziekproducenten hun tijd lijken te vullen met gejammer. Het zou logischer zijn wanneer de computer programmamakers een dergelijke beveiliging in het leven zouden roepen, maar daar heb ik nog niets van vernomen. Je kunt wel jammeren over kopiëren – het is al gezegd, op zich is dat zeker terecht – en klagen dat daar de oorzaak ligt van je teruglopende winsten, er is niets in deze wereld zo vaak gekopieerd als het Windows systeem van Microsoft en ik heb niet de indruk dat het financieel slecht gaat met de club van Bill Gates? Maar ik weet wel waarom het met de muziekindustrie ondanks de onnodig hoge prijzen en de via Stemra c.s. afgedwongen heffingen slecht gaat: de muziekindustrie veegt al sinds mensenheugenis zijn reet af met de belangen van de consument en dat tegen een absurd hoge prijs. In de tijd dat de vraag groter was dan het aanbod kon je daar mee weggelopen, nu is de vraag teruggelopen, maar men blijft met de kop in de wolken lopen. Dat geen hond in de klassieke sector in meerkanaals, en slechts weinigen in SACD zijn geïnteresseerd wil men niet eens weten. Het Kruitvat toont aan dat het veel goedkoper kan zonder de kwaliteit daaronder te laten lijden. Heeft u ooit gehoord van een 'helpdesk' bij een platenmaatschappij? Krijgt u wel eens antwoord als u een klacht heeft? In de computerwereld is zeker ook een hoop mis, maar daar word je in elk geval serieus genomen als klant.

Philips

Enige tijd geleden liet Philips als mede licentiegever van de CD weten dat zij iedereen die zich niet aan het rode boek hoedt zou verbieden het CD-logo te gebruiken. Ik heb toen een uitvoerig gesprek met de juridische afdeling van Philips gehad, maar van die ferme uitspraken heb ik echter niets meer gehoord en het proces gaat vrolijk door. Curieus genoeg is Philips één van de fabrikanten die in haar audiospelers gebruik maakt van computerloopwerken, die dus de bedoelde schijfjes van o.a. DG en EMI niet kunnen afspelen....

Verpakking – documentatie

Heel vaak gaat iemand die een computerprogramma gebruikt, na aanvankelijk een kopie te hebben gebruikt, toch over op aankoop, vanwege de documentatie en de ondersteuning. Sterker, heel veel muziek heb ik al twee keer gekocht: één keer op LP en één keer op CD. Nu komt voor een paar

opnamen al een derde in de kast: op DVD, zoals de Golberg met Glenn Gould. Zo bezien zou je kunnen stellen dat de platenmaatschappijen zelf de grootste kopieerders zijn! Heel veel CD's en DVD's gaan vergezeld van zó weinig informatie dat er geen enkele meerwaarde is t.o.v. een gekopieerde versie. Er is doorgaans geen enkele reden om aan het origineel de voorkeur te geven. En zo graaft de muziekindustrie vakkundig haar eigen graf.

Nieuwe vragen rond kopieerbeveiliging

©Jan de Kruijff, oktober 2000

Wat tot nu toe vooral voor tophits uit de popwereld gold en me dus niet raakte, begint blijkbaar nu ook in de 'klassieke' muzieksector door te dringen: kopieerbeveiliging van cd's met het logo Copy Controlled (zwarte cirkel met driehoekige naar rechts wijzende pijl, in het klein herhaald). Voorlopig lijkt alleen nog EMI dit principe toe te passen. Ik werd daar voor het eerst mee geconfronteerd via EMI 557.520-2 met Beethovens pianosonates nr. 26 en 29 plus een aantal *Bagatellen* en EMI 557.486-2 met "de" pianoconcerten van Schumann en Grieg door Andsnes - in alle opzichten pracht cd's overigens.

In de begeleidende boekjes staat het volgende over *Copy controlled* (in Engels en Duits):

"Thank you for buying this music and for supporting the artists, songwriters, musicians and others who've created it and made it possible.

Please remember that this recording and artwork are protected by copyright law. Since you don't own the copyright, it's not yours to distribute. Please don't use Internet services that promote the illegal distribution of copyrighted music, give away illegal copies of discs or lend discs to others for copying. It's hurting the artists who created the music. It has the same effect as stealing a disc from a store without paying for it (sic! Aardig dat "stelen" nader wordt verklaard als "meenemen zonder te betalen").

Applicable laws provide severe civil and criminal penalties for the unauthorised reproduction, distribution and digital transmission of copyrighted sound recordings.

To find legal downloads visit www.musicfromemi.com

The Copy Control Logo is a trade mark of IFPI and is used under license.

En inderdaad: de bewuste cd's zijn via mijn computer (met het Adaptec noch enig ander programma) niet kopieerbaar, ze worden niet eens herkend. De eerlijke muziekconsument zal geneigd zijn te denken: terecht, goed zo. Zolang men die beveiliging maar in het digitale subcode domein regelt en niet zoals in de nadagen van de lp met het verschrikkelijke, door CBS ontwikkelde *Copy Code* systeem wilde voorkomen dat kopietjes op compact cassette konden worden gemaakt door telkens happen uit de muziek te nemen in uitgerekend het gevoeligste bereik van het menselijk gehoor tussen 3 en 4kHz. Ik stel me als het ware voor dat nu ergens in het digitale subcodebereik van de P en Q codes in computertermen 'een vinkje' is gezet.

Maar de situatie is ernstiger, want wat blijkt? Deze nieuwe generatie kopieerbeveiligde cd's zijn feitelijk geen cd's omdat ze niet voldoen aan de standaard voor cd's zoals die in het *Red Book* zijn vastgelegd. Strikt genomen zouden ze dus ook niet het cd logo mogen bevatten. Er is daarom geen

enkele garantie dat deze schijfjes compatibel zijn met alle voorhanden cd spelers. De methodes die worden gebruikt om het maken van 'roofookopieën' te voorkomen zullen met name problemen geven met die spelers die gebruik maken van een cd-rom loopwerk. Naarmate er meer *Copy Controlled* cd's verschijnen en er meer cd spelers met cd-rom of dvd loopwerken verschijnen en nemen die problemen dus vermoedelijk exponentieel toe.

Ik heb gelegenheid, noch animo, noch tijd om via de methode van *trial and error* empirisch vast te stellen hoe groot het probleem nu al werkelijk is, maar ontdekte wel dat een Teac CR-H100 cd speler weliswaar het eerste bandje van de bewuste EMI plaatjes feilloos afspeelde, maar er in de volgende bandjes telkens na 10s de brui aan gaf.

In een ingezonden brief "Over niet afspeelbare cd's" in H.V.T. nr. 6/2002 heeft Armand van Ommeren het probleem al aangekaart en blijkt de situatie in de praktijk nog veel ernstiger te zijn. Niet alleen cd spelers met goedkope cd-rom loopwerkjes (zoals o.a. die van Philips), maar ook dure modellen die door de mand vallen door daar gebruik van te maken, zoals het genoemde Teac type zijn 'slachtoffer' van de invoering van deze kopieerbeveiliging.

Veel vragen

De hele gang van zaken roept een reeks vragen bij me op. De belangrijkste is: waarom hoor en lees je hier niets over in de vakpers? Wordt die alleen nog bevolkt door advertorials schrijvende lafaards en nitwits die òf niet snappen wat er technisch en muzikaal aan de hand is, of die hun nek niet durven uitsteken, bang voor de muziekindustrie en de adverteerders?

Blijkbaar gaat het om een verraderlijk insluipend fenomeen. Zonder expliciete vermelding van enigerlei kopieerbeveiliging bevat zelfs de heruitgave van Schuberts complete pianosonates door Kempff (DG 463.771-2) die beveiliging terwijl daarvan bij de originele (heruitgave van de lp's uit de periode 1965/69 op 423.496-2) versie uiteraard geen sprake was. Van de bewuste, reeds aangehaalde Grieg/Schumann cd was het wel probleemloos mogelijk om binnen het digitale domein een dat-kopie te maken, maar niet om een md-kopie te trekken. Van die eerste generatie dat-kopie kan waarschijnlijk niet alsnog digitaal een cd worden 'gebrand', hoewel dit zich aan mijn mogelijkheden onttrekt.

- Wordt het systeem straks consequent voor het hele repertoire ingevoerd of alleen voor potentiële bestsellers? En gebeurt dat n.a.v. contractueel vastgelegde eisen van de artiesten of generiek? Vroeger was wel sprake van kunstenaars die helemaal geen bezwaar hadden tegen gratis kopietjes van hun werk, zolang dat de verspreiding maar ten goede kwam.
- Wat via Internet in inferieure, want drastisch datagereduceerde vorm kan worden 'gedownload' en wat hackers eventueel aan code kraakmethoden bedenken, laat ik in dit bestek voor wat het is. Het gaat me nu louter om de situatie thuis, waar ik – tenzij overal ter wereld recentelijk de auteurswet drastisch is aangepast – het recht heb (had) om van elke geluidsdrager voor eigen gebruik een kopie te maken zolang ik voor mijn blanco dat bandjes, md's en cd-r audio schijfjes een kopieerheffing betaal (dat de goedkopere data cd-r's hiervoor niet meer gebruikt kunnen worden: akkoord).
- Volkomen terecht functioneert immers al jaren het SCMS systeem waarmee het mogelijk is één digitale cd kopie te maken, maar geen digitale kopietjes meer van die ene kopie. Wordt die SCMS optie nu onaangekondigd afgeschafte?
- Wat zijn precies de sancties, de boetes die ik zou moeten betalen wanneer ik 1 integrale kopie van een auteursrechtelijk beschermde, maar niet beveiligde cd voor – pak weg – mijn buurman zou maken en betrapte word?

- Het is ver weg, maar hoe zit dat als na 50 jaar wanneer het auteursrecht van zo'n beveiligde cd is vervallen en ik een dan onbelemmerd toegestane kopie wil maken maar dit niet kan? Is er dan een methode om die code op te heffen of wordt straks automatisch een tijdslot ingebouwd?

P.S.

In een heel ander opzicht speelt die auteursrecht kwestie ook nu al. Binnenkort vervallen alle auteursrechten op de opnamen van Furtwängler, Erich Kleiber, Cantelli, Toscanini, Van Beinum, Ferrier, Giesecking, Fischer, de eerste opnamen van Fischer-Dieskau en Schwarzkopf plus zovele anderen. Die opnamen worden dan dus min of meer vogelvrij en nu al haakt een goedkope aanbieder als Naxos daarop sinds 1999 in door dergelijk moois – te beginnen in de jaren dertig vorige eeuw met als voorbeelden het 3^e pianoconcert van Prokofjev door de componist zelf, Elgars vioolconcert met Menuhin en Bachs *Wohltemperiertes Klavier* door Fischer - goedkoop in een historische serie onder te brengen en daartoe door een uitspraak van een Amerikaanse rechtbank de rechten te hebben gekregen, zolang men van 'geremasterde' schellakplaten uitgaat. Andere, in historische opnamen gespecialiseerde labels als Testament en Dutton blijven voor hun uitgangsmateriaal vooral gebruik maken van het voorhanden bestand aan bandopnamen, waarvoor andere criteria gelden.

Kopieerbeveiliging: hernieuwde kennismaking

©Jan de Kruijff, december 2003

Wat totnutoe vooral voor tophits uit de popwereld gold en me dus niet raakte, begint blijkbaar nu ook in de 'klassieke' muzieksector door te dringen: kopieerbeveiliging van cd's met het logo **Copy Controlled** (zwarte cirkel met driehoekige naar rechts wijzende pijl, in het klein herhaald). Voorlopig lijken alleen nog EMI en Virgin dit principe toe te passen. Ik werd daar in juli 2003 voor het eerst mee geconfronteerd via de opname van Händels *Aci, Galatea e Polifemo* door Le concert d'Astrée o.l.v. Emmanuelle Haïm op Virgin 545.557-2. Toen nog in de vorm van een onopvallend kleine sticker. Later werd deze tekst gewoon in de begeleidende documentatie op omslag en in de boekjes geïntegreerd.

Vroeger ontving ik als recensent gedrukte repertoirelijsten. Aan de hand daarvan zou het mogelijk zijn om vollediger na te gaan welke cd's 'beschermd' zijn. Nu is het een kwestie van zelf uitzoeken. In de gauwigheid vond ik het volgende moois, maar het lijstje is beslist onvolledig:

- Beethoven: *Fidelio* door Rattle, EMI 557.555-2
- Beethoven: Symfonieën door Rattle, EMI 557.564/66/68/70/72-2
- Beethoven/Schumann/Hindemith: Hoornsonates door Neunecker/Vogt, EMI 557.542-2
- Beethoven: Pianotrio 1/Mozart: Pianokwartet 1 door Argerich c.s. op EMI 557.469-2
- Beethoven: Pianosonates door Kovacevich, EMI 562.700-2
- Brahms: Sonate voor 2 piano's/Mendelssohn: Pianotrio 1 door Argerich c.s. op EMI 557.468-2

- Cherubini: *Mis nr. 1* door Muti, EMI 557.589-2
- Grieg/Schumann: Pianoconcerten door Andsnes/Jansons, EMI 557.562-2
- Ibert/Katchatoerian: Fluitconcerten door Pahud, EMI 557.487-2
- Lalo: *Symphonie espagnole* enz. door Vengerov/Pappano, EMI 557.593-2
- Vivaldi: *De 4 jaargetijden* door Kennedy, EMI 557.648-2
- Opera-aria's door Hendricks/Järvi, EMI 557.646-2
- Bel canto aria's van Donizetti en Rossini door Genaux, Virgin 545.615-2
- Chopin: *Ballades, Polonaises, Mazurka's* door Anderszewski, Virgin 545.620-2
- Boccherini: Gitaarkwintetten door Europa galante, Virgin 545.607-2
- Saint-Saëns: *Le carnaval des animaux* enz. door Capuçon c.s., Virgin 545.603-2
- Purcell: *Dido and Aeneas* door Le concert d'Astrée, Virgin 545.605-2
- Campra: *Grands motets* door Christie, Virgin 545.618-2
- Suppé: *Requiem* door Corboz
- *A quiet thing* gitaarliederen door Daniels/Ogden, Virgin 545.601-2
- Franse opera-aria's door Natalie Dessay, Virgin 545.610-2
- *Les fantaisies de Patricia Petibon*, Virgin 562.294-2
- Koreaanse liederen door Hong, Virgin 545.616-2
- *Techno-Medieval* project door Courson, Virgin 545.622-2

In de coverttekst en de begeleidende boekjes staat het volgende over *Copy controlled* (in Engels en Duits):

"Thank you for buying this music and for supporting the artists, songwriters, musicians and others who've created it and made it possible. Please remember that this recording and artwork are protected by copyright law. Since you don't own the copyright, it's not yours to distribute. Please don't use Internet services that promote the illegal distribution of copyrighted music, give away illegal copies of discs or lend discs to others for copying. It's hurting the artists who created the music. It has the same effect as stealing a disc from a store without paying for it. (Sic! Aardig dat "stelen" nader wordt verklaard als "meenemen zonder te betalen"). Applicable laws provide severe civil and criminal penalties for the unauthorised reproduction, distribution and digital transmission of copyrighted sound recordings. To find legal downloads visit www.musicfromemi.com. The Copy Control Logo is a trade mark of IFPI and is used under license."

En inderdaad: de bewuste cd's zijn via mijn computer (met het Adaptec- noch met enig ander programma) niet kopieerbaar, ze worden zelfs niet eens 'herkend' en dus start de speler niet eens. De eerlijke muziekconsument zal geneigd zijn te denken: terecht, goed zo. Zolang men die beveiliging

maar in het digitale subcode domein regelt en niet zoals in de nadagen van de lp met het verschrikkelijke, door CBS ontwikkelde *Copy Code* systeem wilde voorkomen dat kopietjes op compact cassette konden worden gemaakt door telkens happen uit de muziek te nemen in uitgerekend het gevoeligste bereik van het menselijk gehoor tussen 3 en 4kHz. Ik stel me als het ware voor dat nu ergens in het digitale (sub)codebereik van de P en Q codes in computertermen 'een vinkje' is gezet.

Maar de situatie is ernstiger, want wat blijkt? Deze nieuwe generatie kopieerbeveiligde cd's zijn feitelijk geen cd's omdat ze niet voldoen aan de standaard voor cd's zoals die in 1980 in het Philips/Sony *Red Book* zijn vastgelegd. Strikt genomen zouden ze dus ook niet het cd logo mogen bevatten. En inderdaad: ze bevatten dat bekende "Compact Disc Digital Audio" logo ook niet. Er is daarom geen enkele garantie dat deze schijfjes compatibel zijn met alle voorhanden cd spelers. De methodes die worden gebruikt om het maken van 'roofkopieën' te voorkomen zullen met name problemen geven met die spelers die gebruik maken van een cd-rom loopwerk. Naarmate er meer *Copy Controlled* cd's verschijnen en er meer cd spelers met cd-rom of dvd loopwerken verschijnen en nemen die problemen dus vermoedelijk exponentieel toe.

Ik heb gelegenheid, noch animo, noch tijd om via de methode van *trial and error* empirisch vast te stellen hoe groot het probleem nu al werkelijk is, maar ontdekte wel dat een Teac CR-H100 cd speler weliswaar het eerste bandje van de bewuste EMI plaatjes feilloos afspeelde, maar er in de volgende bandjes telkens na 10s de brui aan gaf. Andere, zelfs sacd en dvd-v spelers blijken het EMI/Virgin moois ook niet of slechts met veel digitaal gespetter te kunnen afspeelen.

Niet alleen huiskamer cd spelers met goedkope cd-rom loopwerkjes (zoals o.a. die van Philips), maar ook sommige dure modellen vallen zo door de mand door daar gebruik van te maken, zoals het genoemde Teac type zijn 'slachtoffer' van de invoering van deze kopieerbeveiliging en kunnen deze schijfjes niet eens weergeven. Of ze met een 'dedicated' cd recorder (Marantz) wèl kunnen worden gekopieerd, is zeer te betwijfelen.

Veel vragen

De hele gang van zaken roept een reeks vragen bij me op. De belangrijkste is: waarom hoor en lees je hier niets over in de vakpers? Wordt die alleen nog bevolkt door advertorials schrijvende lafaards en nitwits die òf niet snappen wat er technisch en muzikaal aan de hand is, of die hun nek niet durven uitsteken, bang voor de muziekindustrie en de adverteerders? Gelukkig is er althans één mij bekende uitzondering, zoals mag blijken uit de reactie van Kees Koudstaal die in Baarn een zeer succesvolle platenzaak gespecialiseerd in het klassieke repertoire drijft en in zijn huisorgaan *Prelude* (te vinden op www.prelude-klassiekemuziek.nl) behoorlijk van leer trekt (met zijn toestemming in dit artikel in zijn geheel overgenomen):

"In hun strijd tegen het illegaal kopiëren van compact discs gaan sommige cd-producenten wel erg ver. Zij brengen schijfjes in de handel die niet alleen zijn voorzien van muziek, maar ook van een tamelijk vervalende kopieerbeveiliging. Dergelijke geluidsdragers dragen het 'Copy Control'(CC) logo. EMI/Virgin Classics brengt tegenwoordig discs uit die voorzien zijn van deze beveiliging. Op de achterzijde van de betreffende CC-doosjes staat de volgende informatie te lezen:

Compatible with / Abspielbar auf / Compatible avec / Compatibile con / Compatibile con	
	CD / DVD-V / DVD-A / SACD / Players / Abspielgeräte / Lecteurs / Reproductores / Lettori
	PC MS Windows 95, Pentium 2, 233MHz, 64MB Ram+
	Mac OS 8.6-9+, CarbonLib & Mac OS X
	Playback problems may be encountered on some equipment

www.emimusic.info

Vooraf de laatste opmerking, dat het afspelen op sommige apparatuur problemen op kan leveren, is opportuun. Zo doen zich bij Philips CD / DVD-V / SACD-spelers problemen voor. Soms wil een CC niet opstarten, een andere keer bederven digitale spetters het luisterplezier. Een praktijkvoorbeeld. Virgin Classics kwam kortgeleden met een veelgeprezen uitgave van Henry Purcells opera Dido and Aeneas ('CD van de Week' bij NCRV's A4 en een '10' in het decembernummer van Luister). Die kan via veel Philips (SA)CD-spelers niet storingsvrij beluisterd worden. Omdat veel andere hardware producenten gebruik maken van Philips onderdelen kunnen CC's ook in spelers van die merken problemen opleveren. De in Hilversum gevestigde Nederlandse afdeling van EMI/Virgin Classics, geconfronteerd met mijn bevindingen, speelde de klacht door naar het hoofdkantoor in Frankrijk. Als men in Hilversum voor het eerst weet zou hebben gekregen van dit probleem, dan kan men zich afvragen hoe het met de interne communicatie binnen deze multinational gesteld is. Op de Nederlandse website van EMI is namelijk het volgende vraag en antwoordspelletje te vinden:

- Vraag: 'Waarom kan mijn cd niet op mijn cd-speler worden afgespeeld?'
- Antwoord: 'Probeer de cd op een aantal verschillende cd-spelers af te spelen. Als hij op meerdere cd-spelers niet kan worden afgespeeld, ligt het waarschijnlijk aan de cd en moet deze naar de winkel terug worden gebracht. Als het probleem zich alleen op een bepaalde cd-speler voordoet, stel de fabrikant en EMI daar dan van op de hoogte, zodat we kunnen proberen uw probleem op te lossen.'

- Vraag: 'Waarom staat het Philips Compact Disc Logo niet op de cd?'
- Antwoord: 'We hebben een nieuwe standaard op de markt voor geluids-cd's geïntroduceerd, die verschilt van de oude standaard van Philips. Daarom gebruiken we dat logo niet.'

Met dat laatste antwoord komt de aap uit de mouw. EMI/Virgin Classics heeft met het toepassen van de CC-beveiliging afscheid genomen van de afspraken over de technische eisen waaraan compact discs moeten voldoen. Die eisen zijn vastgelegd in een protocol, ook wel genoemd 'Het Rode Boekje', dat Philips en Sony in 1980 het licht lieten zien. Op de CC-schijfjes van EMI/Virgin Classics komt men het vertrouwde cd-logo dan ook niet meer tegen.

Dat het illegaal kopiëren van geluidsdragers een halt moet worden toegeroepen, daar kan ik me iets bij voorstellen. Wereldwijd maakt men zich op grote schaal schuldig aan deze vorm van diefstal. Dat een van de grootste producenten van geluidsdragers in zee gaat met 'Copy Control' om het vervolgens ook goedwillende consumenten onmogelijk te maken ongestoord naar zijn geluidsdragers te luisteren, gaat alle perken te buiten. EMI/Virgin Classics zadelt immers niets vermoedende consumenten op met problemen die zich direct openbaren of zich later kunnen voordoen, indien overgegaan wordt tot de aanschaf van andere speler. En dat alles terwijl 'Copy Control' alweer achterhaald blijkt te zijn. Ook hier geldt 'al is de beveiliging nog zo snel, de hacker achterhaalt hem wel'. Via het internet is eenvoudig een programma te downloaden waarmee copy control kan worden omzeild (Easy CD-DA Extractor). Behandeld met deze gratis opgehaalde software kan de hierboven aangehaalde Dido and Aeneas niet alleen storingsvrij beluisterd worden, maar bovendien ook in een oplage van één miljoen zonder problemen worden gekloond.

Ondertussen brengt EMI/Virgin Classics steeds meer CC's op de markt. Zo ook een met gitaarkwintetten van Luigi Boccherini door het ensemble Europa Galante. Prachtige vertolkingen, maar zonder kunstgrepen niet storingsvrij te beluisteren via tal van (sa)cd-spelers. Het wachten is op een antwoord en oplossing van EMI/Virgin Classics. In afwachting daarvan doet Prelude de CC's tot nader order in de ban."

Vervolgbericht:

"NCRV's A4, dat zich graag profileert als hét actualiteitenprogramma voor de klassieke muziek op

Radio 4, verkoos een paar weken geleden Virgin Classics Dido and Aeneas tot 'cd van de week'. De redactie is deelgenoot gemaakt van de bevindingen met betrekking tot 'Copy Control'. In de uitzending van 26 november 2003 worden drie fragmenten gedraaid van jawel, de Dido and Aeneas, én de Boccherini CC. Als de musici van Europa Galante in het nachtelijke Madrid oplossen, komt de presentator niet verder dan een sneer in de richting van AVRO-directeur Ad 's Gravesande en de schampere opmerking: "Deze cd van Virgin Veritas is beveiligd tegen kopiëren maar dat schijnt volgens sommige mensen wat problemen op te leveren in gewone cd-spelers. Dus misschien moeten de maatschappijen daar nog even naar kijken.

Overigens besteedt men in dezelfde uitzending wel ruim aandacht aan het feit dat kalkoenen goed gedijen bij Gregoriaanse muziek. Een dag later wordt een blok ingeruimd voor een orkest vol dominees. Geen woord over 'Copy Control'. Inderdaad, A4, hét actualiteitenprogramma voor de klassieke muziek."

Aldus Kees Koudstaal op 25 november 2003 in Prelude.

Vroeger placht ik bij *Disk* diep in dergelijke onderwerpen te graven, beschikte ik over betrouwbare bronnen in de soft- en hardware wereld, behandelde zelf de technische aspecten, liet het consumentenbelang over aan Ben van der Kley, het auteursrechtelijke aan jurist Lauwrens Langevoort. Een goede secretaresse bezorgde met telefoontjes en faxen aanvullende info. Bovendien werden we voor dat werk gehonoreerd.

Nadat ik na een aantal pogingen echt monddood ben gemaakt, beschik ik niet meer over die faciliteiten, moet in wezen zelfs toebetalen om mijn mening te kunnen geven. In die situatie zit ik dus met de volgende vragen (en ben ik iedereen dankbaar voor een afdoend, duidelijk antwoord):

- Uit welke koker komt dat *Copy Controlled* systeem? Is Sony de initiator (dus zijn het in wezen die dumbo's van CBS Labs of hun opvolgers) of bedachten whizzkids van EMI het?
- Hoe werkt dat systeem? Een technische omschrijving zou helpen.
- Sinds wanneer is de RIAA (Record Industries of America Association), ooit een respectabele instantie die vroeger belangrijke en waardevolle technisch-kwalitatieve normen o.a. op lp gebied stelde, veranderd in een commercieel belangenbehartiger?
- Zijn alleen EMI en Virgin – vroeger nooit vooraan als het om de invoering van vernieuwingen ging – voorlopig de enige die het systeem toepassen? Welke andere producenten volgen en wanneer?
- Van bijvoorbeeld de bewuste Grieg/Schumann cd was het wel probleemloos mogelijk om binnen het digitale domein een dat-kopie te maken, maar niet om een md-kopie te trekken. Van die 1^e generatie dat-kopie kan waarschijnlijk niet alsnog digitaal een cd worden 'gebrand', hoewel dit zich aan mijn mogelijkheden onttrekt.
- Wordt het systeem consequent voor het hele repertoire ingevoerd? En gebeurt dat n.a.v. contractueel vastgelegde eisen van de artiesten? Vroeger was wel sprake van kunstenaars die helemaal geen bezwaar hadden tegen gratis kopietjes van hun werk, zolang dat de verspreiding maar ten goede kwam.
- Wat via Internet in inferieure, want drastisch datagereduceerde MP3 vorm kan worden 'gedownload' en wat hackers eventueel aan code kraakmethoden bedenken, interesseert me niet. Thuiskopieerders met computerfaciliteiten kunnen trouwens via internet het programma *Easy CD-DA Extractor* downloaden en weer ongestoord hun gang gaan; voor de huiskamer cd speler schiet men daar niets mee op.

- Het gaat me juist louter om de situatie thuis, waar ik – tenzij overal ter wereld recentelijk de auteurswet drastisch is aangepast – het recht heb (had) om van elke geluidsdrager voor eigen gebruik een kopie te maken zolang ik voor mijn blanco dat bandjes, md's en cd-r audio schijfjes een kopieerheffing betaal (dat de goedkopere data cd-r's hiervoor niet meer gebruikt kunnen worden: akkoord).
- Volkomen terecht functioneert immers al jaren het SCMS (Serial Copy Management System) systeem waarmee het mogelijk is telkens één digitale cd kopie te maken, maar geen digitale kopietjes meer van die ene kopie. Wordt die SCMS optie nu onaangekondigd afgeschaft?
- Wat zijn precies de sancties, de boetes die ik zou moeten betalen wanneer ik 1 integrale kopie van een auteursrechtelijk beschermde, maar niet beveiligde cd voor – pak weg – mijn buurman zou maken en betrappt word?
- Het is ver weg, maar hoe zit dat als na 50 jaar wanneer het auteursrecht van zo'n beveiligde cd is vervallen en ik een dan onbelemmerd toegestane kopie wil maken maar dit niet kan? Is er dan een methode om die code op te heffen of wordt straks automatisch een tijdslot ingebouwd?

Mijn pogingen om meer aan de weet te komen bij EMI, Sony, de NVPI, Buma/Stemra, Auteursrecht en NVGD liepen op niets uit. Ook kreeg ik geen goed beeld van hetgeen er precies met de (sub)code (s) van de bewuste schijfjes is gebeurd. Die 'weigering' kan namelijk niet aan het loopwerkje liggen, maar moet door het plaatje zelf worden veroorzaakt. Kort en goed, tot nu toe heeft niemand mij kunnen of willeverklaren hoe het precies zit. Die auteursrecht-lieden weten het in ieder geval zelf ook niet, maar het ligt tamelijk voor de hand dat zij de nieuwste pretpakketten met graagte hebben omarmd.

Het heeft met 'watermerken' te maken en in de A(udio)E(ngineering)S(ociety) Journal of bij de 'Tonmeistertagungen' zou er een bericht over zijn of komen... Ik wacht zonder al te veel hoop op nadere gegevens maar gelaten af...

P.S.

In een heel ander opzicht speelt die auteursrecht kwestie ook nu al. Binnenkort vervallen alle auteursrechten op de opnamen van Furtwängler, Erich Kleiber, Cantelli, Toscanini, Van Beinum, Ferrier, Giesecking, Fischer, de eerste opnamen van Fischer-Dieskau en Schwarzkopf plus zovele anderen. Die opnamen worden dan dus min of meer vogelvrij en nu al haakt een goedkope aanbieder als Naxos daarop sinds 1999 in door dergelijk moois – te beginnen in de jaren dertig vorige eeuw met als voorbeelden het 3^e pianoconcert van Prokofjev door de componist zelf, Elgars vioolconcert met Menuhin en Bachs *Wohltemperiertes Klavier* door Fischer - goedkoop in een historische serie onder te brengen en daartoe door een uitspraak van een Amerikaanse rechtbank de rechten te hebben gekregen, zolang men van 'geremasterde' schellakplaten uitgaat. Andere, in historische opnamen gespecialiseerde labels als Testament en Dutton blijven voor hun uitgangsmateriaal vooral gebruik maken van het voorhanden bestand aan bandopnamen, waarvoor andere criteria gelden.

Belgische Consumentenbond dagvaardt platenfirma's

Test-Aankoop [de Belgische consumentenbond – red.] stapt naar de rechtbank om de 4 grootste platenfirma's, Universal Music, Sony, EMI en BMG, te dagvaarden.

In de strijd tegen piraterij worden meer en meer cd's beveiligd tegen het kopiëren. Omdat daardoor het maken van een kopie voor persoonlijk gebruik onmogelijk wordt en de cd vaak onafspeelbaar wordt op sommige toestellen, stapt Test-Aankoop naar de rechtbank.

"Volgens ons is de consument het slachtoffer van een maatregel die in strijd is met de wetgeving op de auteursrechten", legt een woordvoerder van de verbruikersorganisatie uit.

terug naar index

[Home](#) - [Introductie](#) - [Actueel](#) - [Audio](#) - [Muziek](#) - [Video](#) - [Boeken](#) - [Links](#)